

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАВЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННІКАЎ БССР

№ 36 (1155)

Субота, 4 мая 1957 года

Цана 40 кап.

Першае мая ў Маскве

Дэманстрацыя прадстаўнікоў працоўных г. Масквы на Краснай плошчы.

(Фотарэпартаж ТАСС)

Урачыста і радасна сустралі масквічы міжнародны дзень 1 Мая.

У святковым уборы на Краснай плошчы. На будынку ГУМ'а — партреты Маркса і Леніна. На чырвоных палотнішчах — першамайскія заклікі ЦК КПСС.

Разам з масквічамі на гранітных трыбунах шматлікія замежныя госці, запрошаныя на першамайскія ўрачыстасці.

На цэнтральную трыбуну Маўзалея падняліся таварышы Н. А. Булганін, Л. М. Кагановіч, Г. М. Маленкоў, А. І. Мікаін, В. М. Молатаў, М. Г. Перухін, М. З. Сабурраў, М. А. Суцлаў, Н. С. Хрушчоў, Л. І. Бражнёў, Д. Т. Шапілаў, Е. А. Фурцава, Н. М. Швернік, А. Б. Арыстаў, Н. І. Беляеў, П. Н. Паспелюк. Кіраўніцтва Комуністычнай партыі і Савецкага ўрада прысутныя сустралі бурнымі вольшамі.

Прыняўшы рапарт камандуючага парадом Маршала Савецкага Саюза К. С. Маскаленкі, міністр абароны СССР Маршал Г. К. Жукаў аб'явае войскі, вітаюцца з імі, вышук з міжнародным святкам працоўных Першае мая.

Міністр абароны падмаецца на трыбуну Маўзалея і гаворыць прамоў.

Пачынаецца ваенны парад часцей Маскоўскага гарнізона.

Праходзяць слухачы і выкладчыкі ваенных акадэміяў.

Саўзгуду пыхоту прадстаўляла на парадзе гвардыяская механізаваная Таманская чырвоная армія ордэна Суворова дывізія імя М. І. Калініна. Выкладчыца цэлага сусветнага прысутныя на плошчы суворавцаў. У строі ішлі выхаванцы Маскоўскага і Тульскага вучылішчаў. Гарача адборныя на трыбунах выклікаў марш выхаванцаў Ленінградскага нахімаўскага вучылішча.

Валікае ўражанне пасінуў марш артылерыстаў. Машыны везлі снабярныя зенітныя кулямёты, ракетныя мінамёты і ракетныя мінамёты вялікага калібра. На прычале гусенічных пячатоў, якіх яшчэ не было на ваенных парадах, — лёгкія пушкі. Затым ішлі зенітныя пушкі малага калібру, дзівія мінамёты і пушкі, зенітныя магнутныя гарматы і, вяршыце, гарматы аса-

бай магнутнасці.

Паўз плошчу праехалі адважныя паветраныя дэсантнікі.

З захваленнем наглядзілі масквічы і госці за авіяцыйнай часткай парада.

На мінуўшую другую на плошчы вастае напоўненая чаканнем цішыня.

З боку Гістарычнага музея паяўляецца пушоны сіяг, увесчаны ордэнам Леніна, — сіяг Масквы. Следам пад пачынае барабанаў і гуркі гурнаў ідуць маскоўскія шмалінікі. Дайшошы да цэнтры плошчы, вучні пускаяць у наветра безліч шароў і чараду белых гаўбуў. Група малойшай забавы на трыбуну Маўзалея і падніосці кіраўнікам партыі і ўрада кветкі.

У белых, чырвоных, сініх, зялёных касцюках чоткімі кватэрамі маршыруюць тысячы спартсменаў. Парунаваючыся з Маўзалея, яны хутка перастраюцца свае рады і ўтвараюць слова «Ленін».

На святковому армі, магутны паток дэманстрантаў уліваецца на плошчу, Упералзе — тысячы дзвесце сіягоў.

Масквічы насунуць любоўна-ўвітыя кветкамі партреты вялікага Леніна, па чых запаветах савецкі народ упэўнена будзе новае жыццё, чыё імя з'яўляецца сімвалам новага свету.

Над калонамі — партреты таварышаў Н. А. Булганіна, Е. Э. Варашылава, Л. М. Кагановіча, А. І. Мікаіна, В. М. Малатава, М. Г. Перухіна, М. З. Сабуррава, М. А. Суцлава, Н. С. Хрушчова.

На плошчы праходзяць працаўніцкія стамбудаўнічага завада «Чырвоны пралетарый». Першага дзяржаўнага падшыпнікавага завада імя Л. М. Кагановіча, металургі завада «Серп і Молат», якія залі краіне ўжо 3 тысячы тон металу і 500 тон таваравага пражыты звыш плана.

Першамайскі паўднёвы працоўным паўднёвалі тэжытльшчыкі «Трохгорнай мануфактуры». З пачатку года яны выпрацавалі звыш праграмы адзін міліён метраў гатовай прадукцыі.

Гучыць над плошчай першамайскі за-

клік да ўдасканальвання арганізацыі кіравання прамысловасцю і будаўніцтвам.

Савецкія людзі горада падтрымліваюць мерапрыемствы, намечаныя партыяй у гэтым напрамку.

З гранітных трыбун цёпла вітаюць рабочыя і служачыя Маскоўскага аўтазавада імя Ляхавіча. Напярэдні Першага мая калектыву завада пачаў выпускаць новыя аўтобусы і лёгкавыя аўтамашыны вышэйшага класа.

Міма Маўзалея праходзяць прадстаўнікі завадаў «Каўчук», «Дынама», імя С. М. Кірава, энергетыкі Масквы.

У раллах дэманстрантаў — савецкія вучоныя, стваральнікі новай тэхнікі, якія наставілі велізарную энэргію атамнага аэра на службу мірным патрабам чалавека.

Перад трыбунамі — маскоўскія будаўнікі. Ва ўзвядзенні імі дамаў за апошнія два гады 400 тысяч масквічоў атрымалі кватэры.

Масквічы шлюць сваё гарачае першамайскае прывітанне пажарцыямі цаліны, усім працаўнікам сельскай гаспадаркі — тым, хто саўзна папрацаваў у мінулым годзе. Краіна атрымала рэкордны ўраджай зерня, прыкметна рушыла ўперад у вытворчасці тэхнічных культур, ва ўдзіне грамадскай жыццёвагадоўлі.

Савецкі народ аднадушна адабрае ленынскае мірунэ паўтукі свайго ўрада. Верны сіягу пралетарскага інтэрнацыяналізма, у дзень Першага мая ён пле брацкае прывітанне ўсім народам, якія змагаюцца за мір, за дэмакратыю, за сацыялізм.

Святкованае шэсце масквічоў замыкае звышняя калона спартсменаў фізкультурных калектываў сталіцы.

Сотні тысяч прадстаўнікоў працоўных трыбунаў сталіцы ўдзельнічалі ў святковай дэманстрацыі. У гэты яны першамайскі дзень масквічы, які ўсе савецкія людзі, з новай сілай паўдверзілі сваю непахісную волю над сілтам марсісма-ленінізма, над кіраўніцтвам Комуністычнай партыі і Савецкага ўрада да вяршыні камунізму.

(ТАСС)

Урачыста і радасна святкавалі савецкія людзі 1 Мая — дзень міжнароднай салідарнасці працоўных, дзень брацтва рабочых усіх краін.

З найвялікшым натхненнем народы Савецкага Саюза прадэманстравалі сваю несакрушальную згуртаванасць вакол роднай Комуністычнай партыі, яе ленынскага Цэнтральнага Камітэта і Савецкага ўрада, сваю непахісную рашучасць дамагчыся новых выдатных поспехаў у комуністычным будаўніцтве.

Мінск святочны

Як ні прывыклі мы да святочных урачыстасцей, якія спраўдзілі савецкі народ, адзначаючы знамянальныя даты, першамайскія ўрачыстасці заўсёды пакідаюць найбольш моцнае, яркае ўражанне. Неадрама дзень Першага мая — свята вясыня, маладосці, свята братняй салідарнасці працоўных усёго свету. Ці мій ідэям у калонах святочнага шэсця, ці назіраем за ім, стаячы на трыбунах для гасцей, мы асабліва выразна адчуваем у гэты час непахісную аднасьць савецкіх людзей — тэтую магутную, гордую сілу, створаную партыяй.

Такой аднасьцю імкненняў, дум, спадзяванняў, гордасцю за справы рук сваіх, бязмежнай аднасьцю народа роднай партыі вызначалася святкаванне сьветліята Першага мая і ў нас, у беларускай сталіцы.

Зранку ішоў дождж, і людзі, што рыхтаваліся выйсці на дэманстрацыю, з трыбогай углядзілі ў неба: ці не падвадзе нахворе? Але вась у хмарах паказаліся першыя прасветліны, вецер неўзабаве разарваў хмары, гонячы рэшткі іх у далечынь. Вясовае сонца глянула на Мінск, і якім прыгожым выглядаў ён, светлы, прыбраны па-святковому горад, увесь у чырвані сцягоў, у транспарантах, палотнішчах з заклікамі, у пашчотнай зеляніне паркаў і сквераў. І ва ўсіх калонах горада загучала музыка, паліліся песні — калоны працоўных ішлі да зборных пунктаў дэманстрацыі.

А на Цэнтральнай плошчы і на праспекце выстраіліся вайсковыя часці для першамайскага парада.

У адзіначы гадзіну на ўрадавую трыбуну палымаюцца кіраўнікі партыі і ўрада рэспублікі. Запоўнены трыбуны для гасцей прадстаўнікі працоўных горада. Чуюцца званкія словы вайсковай каманды: Маршал Савецкага Саюза тав. Пімаханка, які прымае парад, аб'явае калоны і вышуке звышняя са святкам. Затым ён з трыбуны звяртаецца да салдат і афіцэраў, да працоўных рэспублікі з прамовай. Артылерыйскі салют, ад якога ўдрыгавы наветра, і меладзкія пералівы фанфар аб'являюць пачатак парада.

Неабыта без хвалявання, без радасці, якая напаўняе душу, глядзюць на стройныя калоны, што чаканым крокам праходзяць перад трыбунамі. Глядзюць і думаць аб тым, што вась яны, мужныя сыны народа, цвет і маладосць народа, нявольныя савецкія воіны — надзеяныя абаронцы нашых заваў. Мы можам спакойна будаваць, тварыць, ведаючы, што нашу мірунэ працу аберагае магутная, першакласная ўброеная армія — кроў ад крыві, плочь ад плочы народа. І невычарпальная народная любоў да яе — арміі, якая цвёрда стаіць на варце міру.

Горача вітаюць трыбуны юныя суворавцаў — будучыя афіцэры. Яны ідуць гаскама ва ўзорным строі, радуючы вожа пацятнутасцю, выдатнай выпраўкай.

Парад заканчваецца. Некалькі хвілін на плошчы пачае цішыня, і вась у глыбіні праспекта паказваюцца першыя калоны дэманстрантаў. Дэманстрацыю працоўных Мінска адкрываюць школьнікі. Вясылія твары, радасныя ўсмішкі, зеляніна і кветкі ў руках — сама вясыня кропчыц плошчай. За школьнікамі ідуць калоны Ленынскага і Варашылаўскага раёнаў горада. Шагоўваюцца пах ветрыкам сіягі.

Піпер у сельгасарцель паштальён дастаўляе звыш 300 экзэмпляраў газет і 150 часопісаў. Тут у сярэднім на кожны двор прыходзіць газета. На кватэру калгасніка Пятра Пашука прыходзяць чатыры штодзённыя газеты і адзін часопіс. Дзве газеты вышуквае Мікалай Гайсёнак.

Есць у калгасе і бібліятэка. Ёй загадвае калгасніца Е. Хрышчак. У гэтым годзе бібліятэка вышуквае «Правду», «Звязду», «Савецкую Беларусію», «Вісёскі рабочы», часопісы «Вольны», «Беларусь». Увечары, пасля напружанага рабочага дня, у бібліятэку прыходзяць калгаснікі

і сельская інтэлігенцыя, каб пачытаць свежыя газеты. Тут часта арганізуюцца калектывныя чыткі.

Аб тым, як папыраецца друк, сведчаць і такія факты. Да Вялікай Айчыннай вайны газету «Правда» ў Беларусь дасталі з Масквы. Яе ў асноўным хапала і для падпісчыкаў і для рознічнага продажу. Пяпержа гэтай колькасці хапіла-б толькі для трэці часткі падпісчыкаў. І вась ужо другі год у Беларусь самалёт штодзённа дастаўляе матрыцы, і газета «Правда» друкуецца ў Мінску. Павялічылася падпіска і на іншыя выданні. Для таго, каб карэспандэнцыя своечасна дастаўлялася адрасатам, толькі ў Мінску працуе звыш 300 паштальёнаў.

У нашу рэспубліку прыходзяць многія замежныя газеты — польская «Трыбуна люду», чэшская «Рудэ право», кітайская «Жэньміньжэбяо», а таксама, нямецкая, французская, балгарская, італьянская газеты і часопісы. Іх ахвотна купляюць жыхары.

Газета прыйшла да чытача...

— Які шлях газеты да чытача? — пытаецца жыхарка Мінска Е. Поляк у пісьме, што даслала ў рэдакцыю нашай газеты. — Раскажыце аб гэтым у Дзень друку...

Калі заска!

Заглянем перш-на-перш на буйнейшае папіграфічнае прадпрыемства Беларусі — у друкарню імя Сталіна. Тут друкуецца ўсе рэспубліканскія газеты і часопісы, якія штодзённа разыходзіцца больш чым 500-тысячным тыражом у кватэры рабочых і калгаснікаў, у хаты-чытальні і

клубы, у навучальныя ўстановы і да воінаў Савецкай Арміі. Каля 300 экзэмпляраў беларускіх газет і часопісаў ідзе за межы нашай Радзімы. Іх вышукваюць у Польшчы, Кітаі, Балгарыі, Англіі, ЗША, Аўстраліі і іншых дзяржавах.

У друкарні імя Сталіна выходзіць адна са старэйшых газет — «Звязда», якая ў гэтым годзе адзначае сваё саракагоддзе. Першы нумар «Звязды» выйшаў 27 ліпеня 1917 года. Газету стварылі М. В. Фрунзе і А. Ф. Маснікоў. Яны былі яе першымі рэдактарамі. Асабліва буйную ролю адыграла «Звязда» у дні Вялікай Бастрычніцкай рэвалюцыі. Яна мабілізоўвала працоўных Беларусі на барацьбу з ворагамі маладой Савецкай рэспублікі, згуртавала рабочых і сялян вакол Комуністычнай партыі. Аб аўтарытэце газеты «Звязда» гаворыць хоп-бы той факт, што ўжо ў 1918 годзе тыраж яе склаў 20 тысяч экзэмпляраў.

Але надрукаваць такі тыраж у тым годзе было нялёгкай справай. Не хапала паперы, фарбы, абсталявання. Газету набіралі ўручную, пры святле газовага.

Навадзіла дзікер друкарню імя Сталіна... У адной з залаў — лінацыйны цэх. Тут устаноўлена каля 30 айчынных машын — лінацыйшчы. Адна машына робіць набор каля 75 тысяч знакаў за змену, што некалькі рабіла васьм — дзесяць рабочых.

Не менш цікавы і друкарскі цэх. Каалі ў вокнах жыхароў гасюць агні і працаўнікі сталіцы аддзячваюць, у друкарскім цэху ідзе напружанае работа. Ратацыйныя машыны вышукваюць кожную секунду васьм экзэмпляраў газет. Здымак № 1 зроблен у друкарскім цэху — друкар Мікалай Расольна робіць прыпраўку папос.

У экспедыцыі (здымак № 2) не чакаюць, пакуль будзе надрукаваны ўвесь тыраж

той ці іншай газеты. Экспедытары Н. Крук (злева) і В. Зайцава наклеіваюць адрасы, і дзержурна машына адвозіць упакаваныя газеты на вакзал. Раціцый, калі пачынаецца новы дзень, паштоўныя аддзельніцы Оршы, Бабруйска, Маладзечна атрымліваюць свежыя газеты. Здымак № 3 зроблен раніцай каля Мінскага паштатма. Паштальёны сталіцы спешаюцца даставіць газету да таго, як падпісчыкі пойдуча на работу.

Дастаўляе газеты і авіяцыя. Штодзённа ў сем гадзін раніцы з аэрадрома Мінскага аэрапарта пасажырскага самалёт забірае тысячы экзэмпляраў газет для Пінска, Магірэ і іншых аддаленых цэнтраў рэспублікі.

На здымку № 4 мы бачым паштальёна калгаса імя Жданова Караліцкага раёна Н. Будоя. Ён уручае газету калгасніцы М. Арабей. Падпісчыцу цікавіць усё: і працоўныя поспехі шахцёраў Лядваса, і промныя савецкія кітабоў, і жыццё беларускіх ільняводаў, і міжнароднае становішча, і побыт працоўных у краінах народнай дэмакратыі.

Чакаюць газету ва ўсіх кутках нашай рэспублікі. Возьмем, напрыклад, калгас імя Леніна Лельскага раёна. Да Кастрычніцкай рэвалюцыі вёска не бачыла газеты. Уласна кажучы, яна і не патрабіла была — амаль усё насельніцтва было непахімен-

на. Пяпер у сельгасарцель паштальён дастаўляе звыш 300 экзэмпляраў газет і 150 часопісаў. Тут у сярэднім на кожны двор прыходзіць газета. На кватэру калгасніка Пятра Пашука прыходзяць чатыры штодзённыя газеты і адзін часопіс. Дзве газеты вышуквае Мікалай Гайсёнак.

Есць у калгасе і бібліятэка. Ёй загадвае калгасніца Е. Хрышчак. У гэтым годзе бібліятэка вышуквае «Правду», «Звязду», «Савецкую Беларусію», «Вісёскі рабочы», часопісы «Вольны», «Беларусь». Увечары, пасля напружанага рабочага дня, у бібліятэку прыходзяць калгаснікі

і сельская інтэлігенцыя, каб пачытаць свежыя газеты. Тут часта арганізуюцца калектывныя чыткі.

Аб тым, як папыраецца друк, сведчаць і такія факты. Да Вялікай Айчыннай вайны газету «Правда» ў Беларусь дасталі з Масквы. Яе ў асноўным хапала і для падпісчыкаў і для рознічнага продажу. Пяпержа гэтай колькасці хапіла-б толькі для трэці часткі падпісчыкаў. І вась ужо другі год у Беларусь самалёт штодзённа дастаўляе матрыцы, і газета «Правда» друкуецца ў Мінску. Павялічылася падпіска і на іншыя выданні. Для таго, каб карэспандэнцыя своечасна дастаўлялася адрасатам, толькі ў Мінску працуе звыш 300 паштальёнаў.

У нашу рэспубліку прыходзяць многія замежныя газеты — польская «Трыбуна люду», чэшская «Рудэ право», кітайская «Жэньміньжэбяо», а таксама, нямецкая, французская, балгарская, італьянская газеты і часопісы. Іх ахвотна купляюць жыхары.

Тарас ХАДКЕВІЧ.

